

GreenIndustrialAreas

17.12.2025.

Seminārs

***“Uzņēmējdarbības infrastruktūras
attīstība pārejai uz klimatneitrālu
ekonomiku”***

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

GreenIndustrialAreas

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Industriālā simbioze Latvijā

Evija Pudāne
CLEANTECH LATVIA

17.12.2025

CLEANTECH LATVIA

- ⇒ Apvienojam uzņēmumus, pētniekus un organizācijas, kas strādā ar zaļajām tehnoloģijām un ilgtspējīgiem risinājumiem
- ⇒ Atbalstām inovāciju radīšanu, ieviešanu un eksportēšanas kapacitātes celšanu
- ⇒ Popularizējam un skaidrojam resursu viedu un ilgtspējīgu izmantošanu

Iespēju platforma
ikvienam, kas ražo

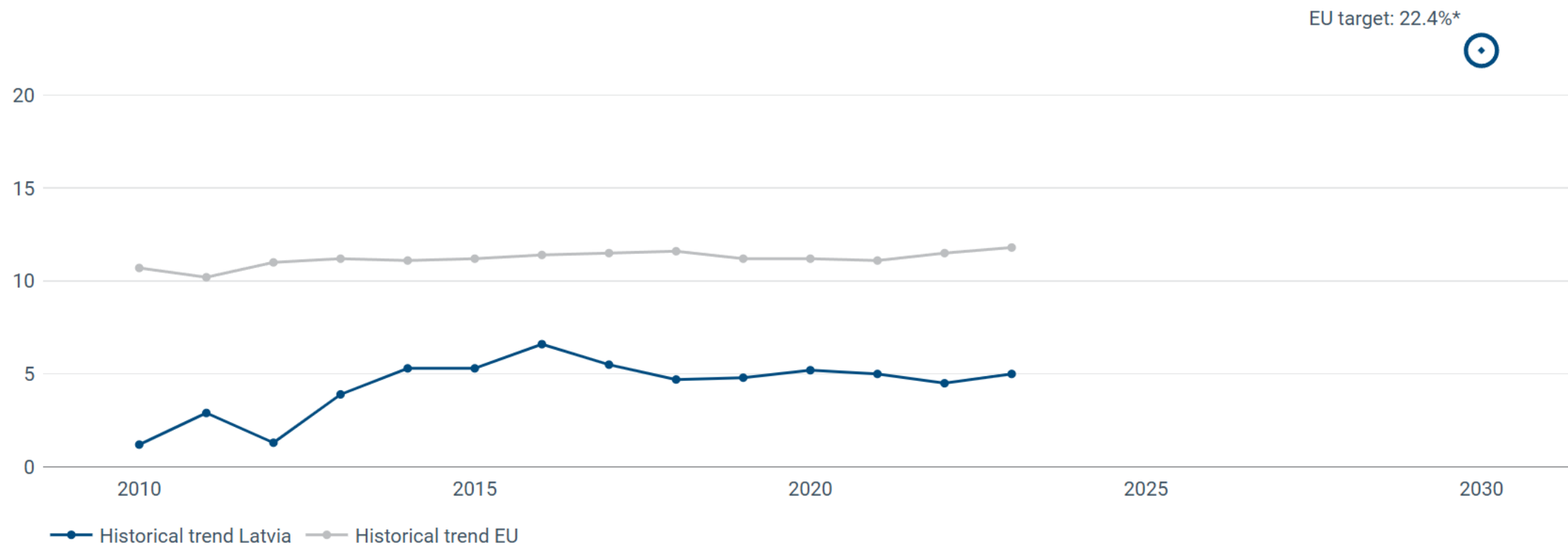
Latvijas izaicinājums

- ⇒ Otrreizējo izejvielu izmantošana Latvijā 2022. gadā sasniedza tikai 5,4% (ES vidēji – 11,5%)
- ⇒ Primāro resursu ieguve uz iedzīvotāju 2023. gadā: Latvijā 17 t, ES vidēji 14 t
- ⇒ Pašreizējās aktivitātes nav pietiekamas, lai nodrošinātu strauju virzību uz aprites ekonomikas ieviešanu
- ⇒ Saskaņā ar Rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku (2020): viens no pasākumiem ir Industriālās simbiozes, un līdz 2027.gadam ir jābūt ieviestam reģionālās simbiozes modelim

Latvijas izaicinājums

Circular material use rate

Share (%)

Industriālās simbiozes ieviešanas
priekšnosacījumu izstrāde un VVD
kompetences stiprināšana

Kad ražošanas procesā radusies viela var tikt uzskatīta par blakusproduktu (MK Nr. 302, 5. punkts)

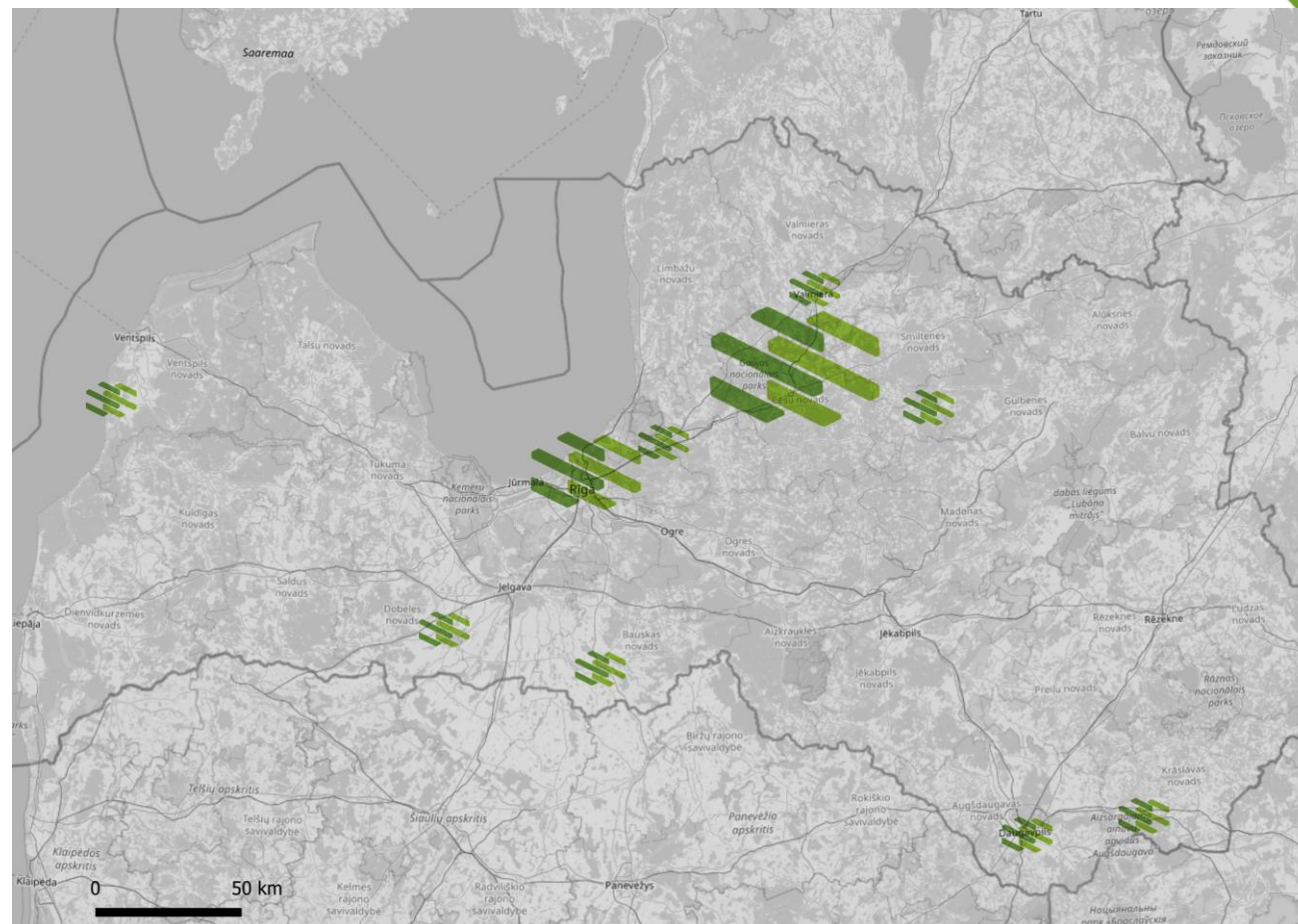

Ražošanas procesā radusies viela tiek uzskatīta par blakusproduktu, ja :

- ⇒ ir skaidrs, ka vielu noteikti izmantos;
- ⇒ to var izmantot uzreiz, bez papildu apstrādes;
- ⇒ viela ir ražošanas procesa neatņemama daļa;
- ⇒ izmantošana ir droša un atbilst normatīvajām prasībām.

Alus nozare

Galveno nozares
dalībnieku analīze.
Fokusā 10 alus darītavas,
kurām ir A vai B
piesārņojošās darbības
atļaujas

Identificētie blakusprodukti alus nozarē

Drabiņas

Raugi

Kizilgurs

Olbaltumvielu nogulsnes

Notekūdeņi, notekūdeņu dūņas

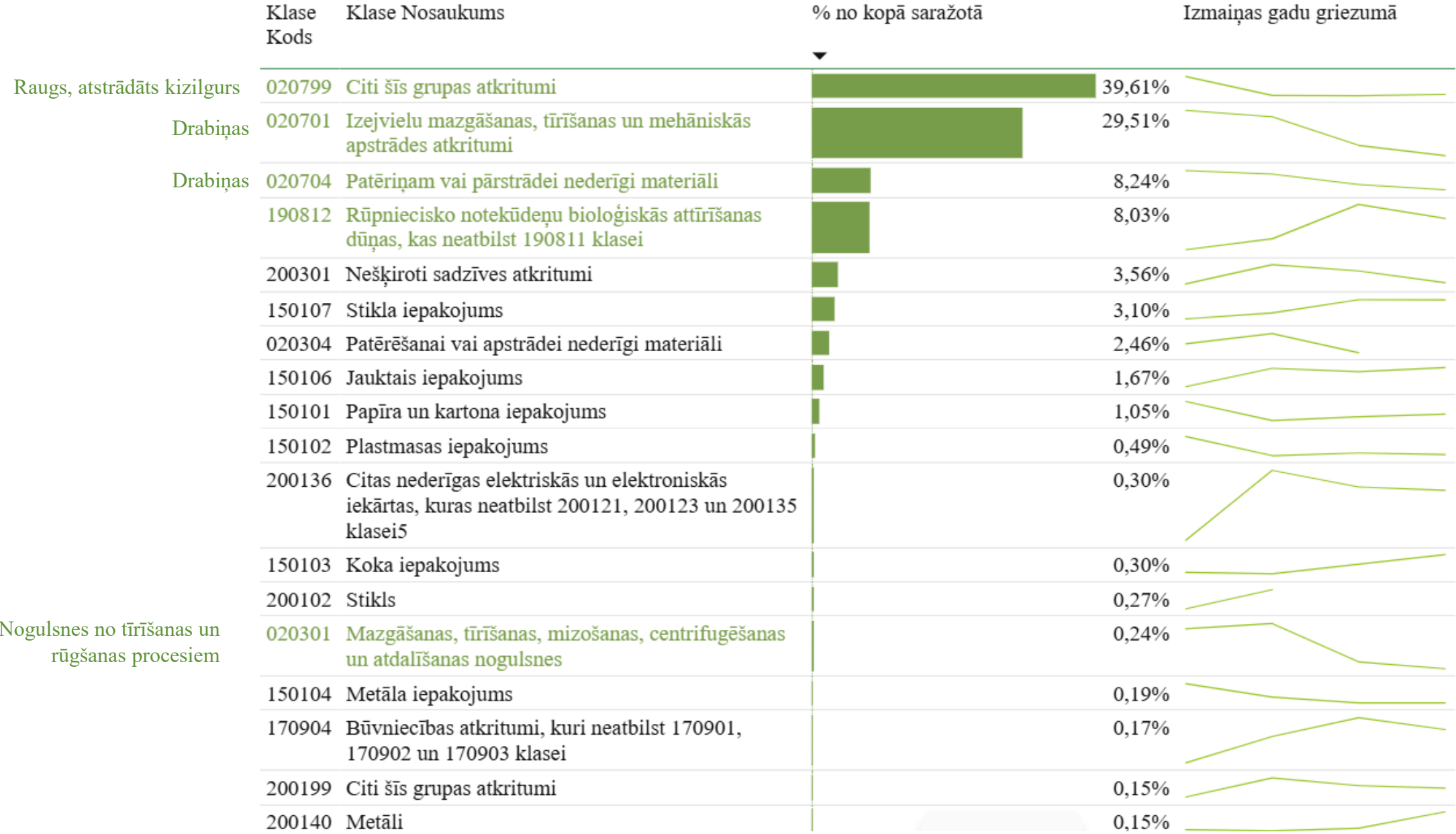
CO₂

Brāķētā produkcija

Saražotie atkritumi alus ražošanas nozarē 2021.- 2024. gadā

Zaļā krāsā iekrāsoti identificētie blakusprodukti

Alus ražošanas uzņēmumu analīze

- ⇒ Redzama aktīva sadarbība ar zemniekiem - ar daudziem noslēgti ilgtermiņa līgumi drabiņu un rauga nodošanai, tomēr risinājumi ir fragmentēti, jo nav vienotas sistēmas vai platformas resursu atkārtotai izmantošanai
- ⇒ Vieni uzņēmumi drabiņas, raugus un olbaltumvielu nogulsnes klasificē kā blakusproduktu, citi kā atkritumus.
- ⇒ Notekūdeņu apsaimniekošana – uzņēmumi notekūdeņus attīra paši vai ar pašvaldības NAI atbalstu. Dūņas nodod biogāzes ražotnēm vai pašvaldības NAI.

Blakusproduktu klasifikators

- ⇒ Pareiza atlikumu klasifikācija maina to kā rūpniecība uzskaita un izmanto resursus.
- ⇒ Pētījuma pamatā ir juridiskā atšķirība starp “atkritumiem” un “blakusproduktiem”.
- ⇒ Jaunais klasifikators risina blakusproduktu uzskaiti: **daudzi uzņēmumi jau izmanto ražošanas atlikumus kā vērtīgus resursus (piemēram, lopbarībai), bet joprojām reģistrē un uzskaita valsts līmenī kā atkritumus oficiālajā statistikā**

Blakusproduktu klasifikators alus nozarei

Blakusprodukta veids	Atkritumu kods	Potenciālais izmantošanas veids
Drabiņas	020704	Dzīvnieku barība; pārtikas izejviela
Drabiņas	020704	Biogāzes ražošana
Drabiņas	020704	Bioetanola ražošana
Drabiņas	020704	Sēņu audzēšanas substrāts
Drabiņas	020704	Keramika, ķieģeļu ražošana
Raugš	020799	Dzīvnieku barība / proteīns; pārtikas piedevas
Raugš	020799	Mēslojums / augsnes uzlabošana
Raugš	020799	Biogāzes ražošana
Raugš	020799	Bioetanola ražošana
Raugš	020799	β -glikānu / mannoproteīnu iegūšana
Atstrādāts kizilgurs	020799	Cementa rūpniecība, Būvmateriālu ražošana
Atstrādāts kizilgurs	020799	Augsnes uzlabošana
Atstrādāts kizilgurs	020799	Bioplastmasas ražošana
Nogulsnes no tīrīšanas un rūgšanas procesiem	020301	Biogāzes ražošana
Nogulsnes no tīrīšanas un rūgšanas procesiem	020301	Komposta ražošana
Nogulsnes no tīrīšanas un rūgšanas procesiem	020301	Atjaunojamās enerģijas ražošana

Pēc datu pārklasificēšanas mēs atklājām, ka tikai

ir atkritumi,

un

ir

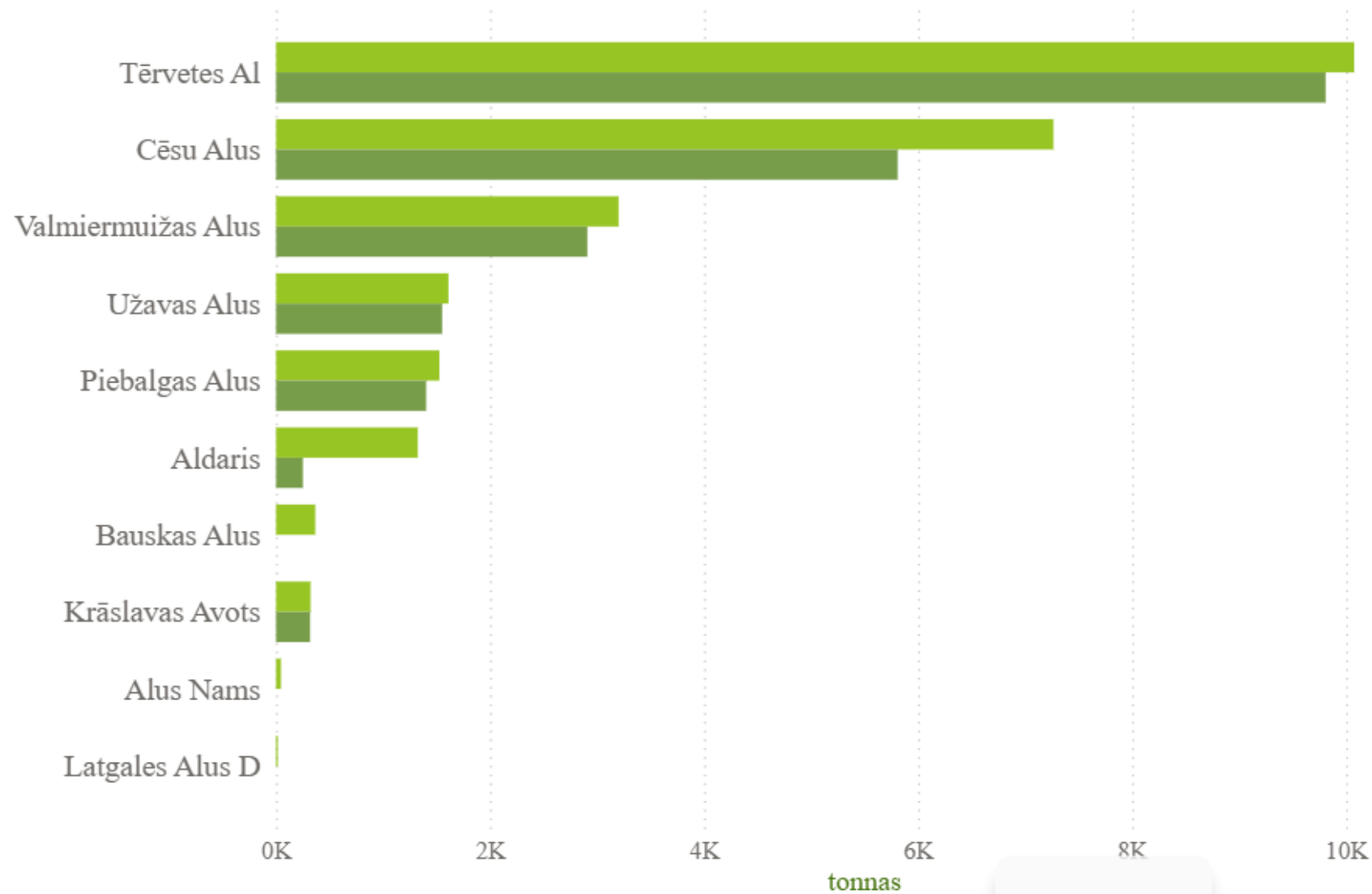
patiesībā vērtīgi blakusprodukti!

Ražotāju atkritumu daudzums salīdzinājumā ar blakusproduktiem

● atkritumu apjoms, alus ● blakusproduktu apjoms, alus

LIFE integrētais projekts «Atkritumi kā
resursi Latvijā»

INDUSTRIĀLĀS SIMBIOZES
PLATFORMAS IZVEIDE
www.sinergia.lv

SINERGIA Akcelerācijas programma kopā ar RTU Zinātnes un inovāciju centru

- ⇒ Uzņēmumi:
  - ⇒ Identificē atlikumus
  - ⇒ Attīstīta inovatīvus risinājumus, jaunus produktus ražošanas atlikumu izmantošanai
  - ⇒ Attīstīta darbinieku prasmes un zināšanas par simbiozes iespējām
  - ⇒ Veido sadarbību ar zinātni
- ⇒ Pētnieki un inovatori ar idejām risinājumam:
  - ⇒ Iegūst pieredzi sadarbībai ar uzņēmumu;
  - ⇒ Spēj praktiski pielietot jauniegūtās zināšanas un aprobēt pētījumus praksē
  - ⇒ Attīstīta savas prasmes prasmes un zināšanas par simbiozes iespējām
- ⇒ Programma sniedz finansiālu atbalstu, apmācības, mentoringu un ekspertu piesaisti

Valmiermuižas alus

Alus drabiņu kā ēdamo sēņu substrāta izmantošanas izpēte

- ⇒ Tika noskaidrots, ka vislabāk uz drabiņu bāzes substrāta aug karaliskā austersēne, īpaši kombinācijā ar salmiem un ģipsi.
- ⇒ Pēc akselerācijas programmas beigām tiek vērtētas komercializācijas iespējas

Valmieras piens un Smiltenes piens

Skābpiena suliņu pārstrāde

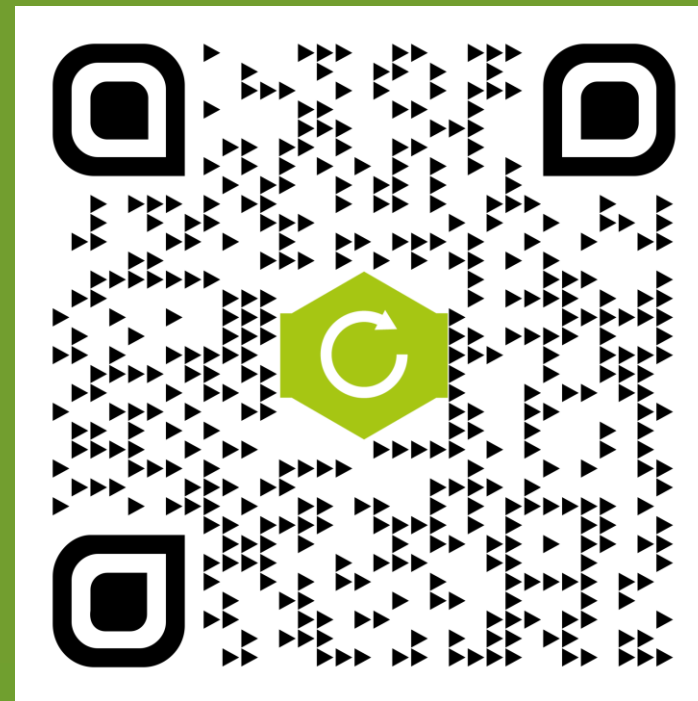

Stora Enso

Sliktās kvalitātes mizas
apsaimniekošana

Veidosim
sinerģiju
kopā!

Evija Pudāne, evija@cleantechlatvia.com, 29560650